

ZADIE
SMITH
SWING
TIME

Romaani

WSOY

ZADIE
SMITH

SWING
TIME

ROMAANI

Suomentanut Irmeli Ruuska

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Shakespeare-sitaatin suomennos Paavo Cajander (s. 354).

Englanninkielinen alkuteos

Swing Time

First published by Hamish Hamilton, an imprint of Penguin Books, in 2016.

COPYRIGHT © ZADIE SMITH, 2016

SUOMENKIELINEN LAITOS © IRMELI RUUSKA JA WSOY 2017

ISBN 978-951-0-42193-2

PAINETTU EU:SSA

Äidilleni Yvonnelle

Kun musiikki vaihtuu, niin myös tanssi.

– HAUSANKIELINEN SANANLASKU

Prologi

Oli nöyryytykseni ensimmäinen päivä. Minut oli pantu lentokoneeseen, passitettu takaisin Englantiin ja majoitettu tilapäiseen vuokra-asuntoon St. John's Woodiin. Huoneisto sijaitsi kahdeksannessa kerroksessa, ikkunoista oli näkymä krikettikentälle. Luultavasti asunto oli valittu kaikki kyselyt torjuvan vahtimestarin vuoksi. Pysyttelin sisällä. Keittiön seinäpuhelin soi ja soi, mutta minua oli varoitettu vastaamasta siihen ja neuvottu katkaisemaan omasta puhelimestani virta. Katselin krikettiä, peliä, jota en ymmärrä, oikeastaan siitä ei ollut huvia, mutta parempi sekin kuin katsella asuntoa, luksus-huoneistoa, missä kaikki oli suunniteltu täysin neutraaliksi, kaikki merkittävät nurkat pyöristetty kuin iPhonessa. Kun peli päättyi, tuijotin seinään upotettua virtaviivaista kahviautomaattia ja kahta valokuvaa, joissa oli Buddha – toinen messinkiä, toinen puuta –, ja valokuvaa norsusta, joka oli polvistunut pienen intialaisen pojan viereen, hänkin polvillaan. Aistikkaan harmaita huoneita yhdisti puhtoinen käytävä ja kullanruskea villainen käytävämatto. Tuijotin maton vakokuvion harjanteita.

Kaksi päivää kului niin. Kolmantena päivänä vahtimestari ilmoitti, että aula oli tyhjä. Katsoin puhelintani, se lojui työtasolla lentotilassa. Olin ollut poissa verkosta kolme vuorokautta, ja muistan, miten se oli mielestäni oivallinen esimerkki henkilökohtaisesta stoa-laisuudesta ja moraalisesta sitkeydestä meidän aikanamme. Vedin takin ylleni ja menin alakertaan. Aulassa tapasin vahtimestarin. Hän käytti tilaisuutta hyväkseen ja aloitti valitusvirren (”Tietäisittepä,

millaista täällä on muutaman päivän ollut – samanlaista turkasen sirkusta kuin Piccadillylla!”), vaikka oli selvää, että samalla hänen tunteensa olivat ristiriitaiset, ehkä hieman pettyneetkin: kohun laantuminen oli vahtimestarin kannalta sääli – kaksi vuorokautta hän oli saanut päteä. Hän kertoi ylpeästi, miten oli käsenyt joidenkin ihmisten ”haudata aikeensa”, antanut sen ja sen ymmärtää, että jos tämä luuli pääsevänsä hänen ohitseen, ”luulo ei olisi tiedon väärä”. Nojasin tiskiini ja kuuntelin, miten mies puhui. Olin ollut poissa Englannista niin kauan, että monet tavalliset brittiläiset sanonnat kuulostivat nyt korvissani eksoottisilta, lähes järjettömiltä. Kysyin, arveliko hän, että tänä iltana tulisi enää ketään, ja hän sanoi, ettei uskonut, eilisen jälkeen kukaan ei ollut enää käynyt. Halusin tietää, uskaltaisinko pyytää luokseni yövieraan. ”En näe siinä mitään ongelmaa”, hän sanoi sävyyn, joka sai minut tuntemaan, että kysymykseni oli naurettava. ”Ainahan pääsee takaovesta.” Vahtimestari huokaisi, ja juuri samalla hetkellä joku nainen pysähtyi kysymään, voisiko tämä ottaa vastaan kemiallisesta pesusta tulevat vaatteet, koska hän itse oli lähdössä ulos. Naisen käytös oli tylyä ja kärsimättömyyttä, ja puhuessaan hän ei oikeastaan katsonut vahtimestaria vaan kalenteria, tiskillä harmaan möhkäleen keskellä vilkkuvaa digitaalinäyttöä, joka osoitti jokaiselle sen edessä seisovalle tarkan hetken ajassa, sekunnilleen. Elettiin lokakuun kahdettakymmenettäviidettä päivää vuonna kaksituhattakahdeksan, ja kello oli kaksitoista kolmekymmentäkuusi ja kaksikymmentäkolme sekuntia päälle. Käännyin aikoen lähteä; vahtimestari asioi naisen kanssa ja kiiruhti sitten tiskinsä takaa avaamaan minulle ulko-oven. Hän kysyi, minne aion mennä; sanoin, etten tiennyt. Kävelin kaupungille. Oli ihana syksyinen iltapäivä Lontoossa, viileä mutta kirkas, sinne tänne puiden alle oli varissut kultaisia lehtiä. Kuljin krikettikentän ja moskeijan ohi, sivuutin Madame Tussaudin vahakabinetin, jatkoin Goodge Streetiä pitkin Tottenham Court Roadille ja Trafalgarin aukion poikki, ja lopulta olin Embankmentilla ja ylitin sillan. Ajattelin – kuten usein

sitä siltaa ylittäessäni – kahta nuorta miestä, opiskelijoita, jotka myöhään eräänä iltana sen yli kulkiessaan tulivat ryöstetyksi ja heitetyksi kaiteen yli Thamesiin. Toinen jäi henkiin, toinen kuoli. En ole ikinä ymmärtänyt, miten eloonjäänyt selvisi sieltä pimeässä – hyytävässä kylmyydessä, kauheassa šokissa, kengät jalassa. Muistaessani hänet pysyttelin sillan oikeassa reunassa raiteiden vieressä ja vältin katso-
masta veteen. Etelärannalla huomasin heti ensimmäiseksi julisteen, jossa mainostettiin iltapäivätilaisuutta, jossa eräs itävaltalainen elokuvaohjaaja oli mukana ”keskustelemassa”; tapahtuma alkaisi kahdenkymmenen minuutin kuluttua Royal Festival Hallissa. Hetken oikusta päätin yrittää saada lipun. Marssin sinne ja onnistuin saamaan paikan piippuhyllyltä takimmaisesta rivistä. Odotukseni eivät olleet suuret, halusin vain unohtaa hetkeksi huoleni, istua pimeässä ja kuunnella keskustelua elokuvista, joita en ollut koskaan nähnyt, mutta ohjelman puolivälissä ohjaaja pyysi haastattelijaa näyttämään pätkän *Hääkarkurista*, elokuvasta, jonka minä tunnen varsin hyvin, katsoin sen lapsena yhä uudestaan. Kohottauduin tuolilla pystympään. Edessäni suurella valkokankaalla tanssi Fred Astaire kolmen siluettihahmon kanssa. Hahmot eivät pysy hänen kanssaan samassa tahdissa vaan sekoavat rytmissä. Lopulta he heittävät pyyhkeen kehään, tekevät kaikki kolme vasemmalla kädellään sen hyvin amerikkalaisen ”pahus, olkoon” -eleen ja marssivat pois lavalta. Astaire jatkoi tanssiaan yksin. Ymmärsin, että kaikki kolme varjoa olivat hekin Fred Astaire. Olinko tiennyt sen lapsena? Kukaan muu ei kauho ilmaa noin, yksikään toinen tanssija ei koukista polviaan aivan tuolla tavalla. Sillä välin ohjaaja puhui omasta teoriastaan, ”puhtaasta elokuvasta”, jonka sitten määritteli ”valon ja pimeyden vuoropuheluksi, joka ilmenee ajan yli kantavana rytminä”, mutta mielestäni ajatuslinja oli ikävystyttävä ja sitä oli vaikea seurata. Jostain syystä sama filminpätkä pyörähti käyntiin uudestaan hänen takanaan, ja vastakaikuna musiikkiin jalkani naputtivat edessä olevaan istuimeen. Ruumiini tuntui ihmeen kevyeltä, olin naurettavan

onnellinen, se tunne tuli aivan tyhjästä. Olin menettänyt työpaikani, tietyllä tapaa elämäni ja yksityisyyteni, mutta se kaikki tuntui pieneltä ja mitättömältä tämän riemun rinnalla, joka minut valtasi, kun katsoin tanssia ja myötäilin sen tarkkaa rytmiä omalla kehollani. Tuntui kuin menettäisin käsityksen fyysisestä ympäristöstä, kuin kohoaisin ruumiini yläpuolelle ja katsoisin elämäni kaukaa ylhäältä. Mieleeni tulivat ihmisten kuvaukset hallusinogeenisistä huumekokemuksista. Näin kaikki elämäni vuodet kerralla, mutta ne eivät olleet päällekkäin, kokemus kokemuksen perään, ja muodostaneet kiinteää kokonaisuutta – päinvastoin. Minulle paljastui eräs totuus: olin aina yrittänyt hakeutua muista ihmisistä hohtavaan valoon, oma valo minulta oli aina puuttunut. Koin olevani varjo.

Tapahtuman jälkeen kävelin kaupungin halki takaisin asunnolle, soitin läheisessä kahvilassa odottavalle Laminille ja sanoin, että reitti oli selvä. Hänkin oli saanut potkut, mutta sen sijaan että olisin antanut hänen mennä kotiin Senegaliin, olin tuonut hänet Lontooseen. Yhdeltätoista hän sitten tuli, kameroiden varalta hupparissa. Aula oli tyhjä. Huppari yllään Lamin näytti vielä entistäkin nuoremalta ja kauniimmalta, ja tuntui jotenkin häpeälliseltä, että minulta puuttuivat aidot tunteet häntä kohtaan. Jälkeenpäin loikoilimme vierekkäin sängyssä, molemmat kannettava sylissä, ja vältelläkseni meilien lukemista aloin googlailla, ensin päämäärättömästi, sitten tarkoituksella: etsin sitä *Hääkarkurin* pätkeä. Halusin näyttää sen Laminille, olin utelias tietämään, mitä hän siitä tuumi, itsekin tanssijana, mutta hän sanoi, ettei ollut ikinä nähnyt Astairea tai kuullut tästä, ja filminpätjän pyöriessä hän suoristi selkensä sängyssä ja hänen otsansa rypistyi. Minun oli vaikea tajuta näkemääni: Fred Astaire kasvot mustattuina. Royal Festival Hallissa olin istunut piippuhyllyllä ilman silmälaseja, ja kohtauksen alussa Astaire on kuvattu kaukaa. Se ei kuitenkaan selittänyt, miten olin onnistunut torjumaan muistoistani lapsuudenaikaisen kuvan: silmien muljauttelun, valkoiset hansikkaat, Bojangles-virneen kasvoilla. Tunsin

olevani tosi tyhmä, suljin läppärin ja nukahdin. Seuraavana aamuna heräsin aikaisin; jätin Laminin nukkumaan, kiiruhdin keittiöön ja napsautin puhelimen auki. Odotin satoja viestejä, tuhansia. Sain kolmisenkymmentä. Joskus Aimeelta oli tullut satoja viestejä päivässä, ja nyt vihdoinkin ymmärsin, ettei Aimeelta tulisi enää viestin viestiä. En tiedä, miksi ilmiselvän asian tajuaminen kesti niin kauan. Selasin masentavaa luetteloa – kaukainen serkku, muutama ystävä, joitakin toimittajia. Yksi otsikko pisti silmään: HUORA. Osoitteena oli mitään merkitsemätön numero- ja kirjainpötkö ja viestin liitteenä avautumaton video. Viestissä oli yksi ainoa lause: *Nyt jokainen tietää millainen oikeasti olet.* Sellaisen viestin voisi saada kaunaiselta seitsemänvuotiaalta tytöltä, jolla on vankka käsitys oikeuden toteutumisesta. Ja – jos unohtaa ajan kulumisen – niinhän minä olin saanutkin.

ENSIMMÄINEN OSA

Joskus varhain

I

Jos kaikki vuoden 1982 lauantait sulauttaa mielessään yhdeksi päiväksi, niin tutustuin Traceyn sinä lauantaina kymmeneltä aamulla, kun kävelin kirkonpihan hiekkasoralla äidin taluttamana, kuten hänen oman äitinsä kanssa. Paikalla oli monta muutakin tyttöä, mutta ilmiselvistä syistä me huomasimme toisemme, yhtäläisyydet ja erot, kuten tytöillä on tapana. Ithomme ruskea vivahde oli juuri sama – ikään kuin meidät molemmat olisi leikattu yhdestä kullanuskeasta kangaspalasta –, ja pisamamme olivat keskittyneet samoihin paikkoihin, ja olimme myös yhtä pitkiä. Mutta minun kasvoni olivat mielteliää ja alakuloiset, nenäni pitkä ja totinen, ja silmäni olivat muodoltaan alaspäin kaartuvat, kuten myös suu. Traceyn kasvot olivat terhakat ja pyöreät, hän oli kuin Shirley Templen tummempi versio lukuun ottamatta nenää, joka oli yhtä pulmallinen kuin omanikin; huomasin heti, miten naurettava se oli – sojotti suoraan ylöspäin kuin pieni possunkärsä. Somasti, mutta myös säädyttömästi: sieraimet jatkuvasti esillä. Nenien osalta voi puhua tasapelistä. Tukkapuolella Tracey voitti ylivoimaisesti. Takamukseen yltävät korkkiruuvikiharaiset hiukset olivat kahdella pitkällä letillä ja terveen kiiltävät hoitoöljystä, ja ne oli sidottu keltaisilla silkkisillä rusettinauhoilla. Minun äidilleni keltaiset silkkiset rusettinauhat olivat tuntematon ilmiö. Hän veti mahtavan hiuspörröni taakse pilveksi ja satoi sen mustalla hiuslenkillä. Äiti oli feministi. Omat hiuksensa äiti piti sentin mittaisena afrona, hänen kallonmuotonsa oli täydellinen, eikä hän käyttänyt koskaan meikkiä, ja hän huolehti siitä, että pukeudimme kumpikin mahdollisimman koruttomasti. Hiukset

eivät ole olennaista, jos näyttää Nefertitiltä. Äidin ei tarvinnut meikata eikä käyttää mitään tuotteita, koruja tai kalliita vaatteita, ja niinpä hänen taloudellinen tilanteensa, poliittinen linjansa ja esteettiset mieltymyksensä olivat kaikki – mitä sopivimmin – yhteneviä. Asusteet vain sotkivat tyylin, ja niihin myös kuului, tai niin minusta ainakin silloin tuntui, hevosnaamainen seitsemänvuotias tyttö hänen rinnallaan. Katsoessani Traceyta tein diagnoosin juuri päinvastaisesta ongelmasta: hänen äitinsä oli valkoinen, säädöttömän lihava ja aknen kiusaama. Ohuet, vaaleat hiukset oli kiristetty taakse, ”kasvojenkohotus kilburnilaisittain”, kuten tiesin äidin sitä nimittävän. Mutta Traceyn oma hohdokkuus pelasti tilanteen: hän oli äitinsä silmäänpiistävin asuste. Perheen tyyli, vaikkei ollutkaan äitini makuun, lumosi minut: tuotemerkit, rihkamarannerenkaat ja korvien killuttimet, strassikoristeet kaikkialla, kalliit lenkkarit, joiden olemassaoloa äiti ei suostunut tunnustamaan – ”Eivät nuo ole kengät.” Vaikka perheemme näyttivät erilaisilta, erilaisuus oli näennäistä. Molemmat asuivat vuokratalossa, kumpikaan ei nostanut tukia. (Äidilleni se oli ylpeyden aihe, Traceyn äiti oli raivoissaan: hän oli yrittänyt monta kertaa – turhaan – ”päästä työkyvyttömyysrahoille”.) Äitini mielestä juuri näennäinen samankaltaisuus korosti tyylikysymysten tärkeyttä. Hän varautui pukeutumisellaan tulevaisuuteen, joka vielä odotutti itseään mutta johon hän uskoi. Yksinkertaiset, valkoiset pellavahousut ja raidallinen, sinivalkoinen ”Breton”-t-paita, murenevat espadrillot ja ankaran kaunis afrikkalainen kampaustahtasivat juuri siihen – kaikki korutonta, vähäeleistä, täysin ajan henkeen ja paikkaan sopimatonta. Jonain päivänä me vielä ”pääsisimme täältä”, äiti täydentäisi opintojaan, hänestä tulisi todella tyylikkään radikaali, ehkä hänestä jopa puhuttaisiin samaan hengenvetoon kuin Angela Davisista ja Gloria Steinemista... Narupohjaiset kengät olivat osa rohkeaa visiota, hienovarainen osoitus ylevämmistä arvoista. Minä olin asuste vain siinä mielessä, että olin kaikessa koruttomuudesani merkki ihailtavasta äidillisestä pidättyvyydestä, koska – niissä

piireissä, joihin äiti pyrki – osoitti huonoa makua pukea tyttärensä pikkuhuoran näköiseksi. Mutta sykkädyttävät keltaiset rusetit päässään, kahisevassa röyhelöhameessaan ja kaistaleen lapsekasta pähkinänruskeaa vatsaa paljastavassa napapaidassaan Tracey oli häpeämättömästi äitinsä toiveiden täyttymys ja avatar, hänen ainoa ilonsa, ja kun puristuimme heitä vasten kirkkoon tungeksivien äitien ja tyttärien pullonkaulassa, minä katsoin kiinnostuneena, miten Traceyn äiti työnsi tyttöä edellään – ja meidän edellämme –, käytti omaa vartaloaan esteenä, huitoi olkavarren ihrat hyllyen meitä taemmas, kunnes pääsi Isabel-neidin tanssitunnille valtava ylpeys ja huoli kasvoilta paistaen, valmiina luovuttamaan kallisarvoisen lastinsa tilapäisesti muiden hoiviin. Sitä vastoin oman äitini tuskastunut, puoliksi ironinen asenne osoitti, että tämä oli rasite, hänen mielestään tanssitunnit olivat naurettavia, hänellä oli tärkeämpääkin tekemistä, ja kun hän oli käynyt siellä vielä muutamana lauantaina – istunut lypsyssä muovituolissa, joita oli vasemmanpuoleisella seinustalla rivi, kyeten vaivoin peittämään halveksuntaansa moista touhua kohtaan –, tehtiin muutos, ja isäni otti sen hoitaakseen. Odotin, että myös Traceyn isä tekisi niin, mutta turhaan. Nähtävästi – kuten äitini oli heti arvannut – mitään ”Traceyn isää” ei ollutkaan, ainakaan sovinnasta perheenisää. Sekin oli osoitus huonosta mausta.

Nyt haluan kuvailla kirkkoa, ja Isabel-neitiä. Vaatimaton 1800-luvun rakennus, suurista, hiekanvärisistä kivistä muurattu julkisivu, joka ei juuri poikennut rumempien pytinkien halvasta ulkovuorauksesta – vaikka ei kyse voinut olla nuukailusta –, ja tyydyttävä, suippo torni koruttoman, latomaisen tilan yllä. Pyhän Kristoforoksen kirkko, sehän se oli nimeltään. Se näytti aivan samanlaiselta kuin kirkko, jonka me muodostimme sormilla, kun lauloimme:

*Tässä on kirkko,
ja tornikin tässä,
oven kun avaat,
väki ylistämässä.*

Lasimaalauksessa kuvattiin, miten Pyhä Kristoforos kantoi Jeesuslasta harteillaan joen yli. Teos oli kehnosti tehty: pyhimys näytti silpoutuneelta, yksikäteiseltä. Alkuperäiset ikkunat olivat räjähtäneet sodan aikana. Vastapäätä Pyhän Kristoforoksen kirkkoa oli huonomaineinen korkea vuokrakasarmi, ja siellä Tracey asui. (Meidän talomme oli kivempi, matalampi talo naapurikadulla.) Kuusikymmentäluvulla rakennettu talo oli pystytetty Viktorian aikaisen talorivin tilalle sen tuhouduttua samassa pommituksessa, joka oli vaurioittanut kirkkoa, mutta muuta yhteistä rakennuksilla ei sitten ollutkaan. Kun kirkko ei pystynyt houkuttelemaan asukkaita tien yli Jumalan luo, siellä oli päätetty järkevästi laajentaa toimintaa muille alueille: leikki-ikäisten kerho, kielikursseja, autokoulu. Ne

olivat suosittuja ja vakiinnuttaneet asemansa, mutta lauantaiaamun tanssitunnit olivat uusi juttu eikä kukaan oikein tiennyt, mitä niistä pitäisi ajatella. Itse tunti maksoi kaksi puntaa viisikymmentä pennyä, mutta äitien keskuudessa kiersi huhuja balettitossujen käyvästä hinnasta, joku oli kuullut puhuttavan kolmesta punnasta, toinen seitsemästä, se-ja-se kirosi, että ainoa paikka mistä niitä voi ostaa oli Freed Covent Gardenissa, ja siellä kaikesta sai pulittaa vähintään kymppin – ja entä ”steppi” ja entä ”moderni”? Voiko balettitossuja käyttää modernissa tanssissa? Ja mitä moderni tanssi oikeastaan oli? Keneltäkään ei voinut kysyä, kukaan ei ollut vielä harrastanut sellaista, umpikuja. Harvan äidin uteliaisuus riitti siihen, että olisi soitettu numeroon, joka paikkakunnan puihin niitatuissa omatekoisissa ilmoituksissa oli. Monet tytöt, joista olisi voinut kehkeytyä oivallisia tanssijoita, eivät selviytyneet tien toiselle puolelle, sen esti pelko omatekoista ilmoitusta kohtaan.

Äiti oli niitä harvoja: hän ei säikähtänyt omatekoisia ilmoituksia. Hänellä oli huikea vaisto hakeutua keskiluokkaisten kotkotusten pariin. Hän esimerkiksi tiesi, että takapaksikirppikseltä – sen houkuttelemattomasta nimestä huolimatta – saattoi tavata tasokkaampaa väkeä ja löytää tasokkaamman väen vanhoja pokkareita, joskus jopa Orwellia, samoin sen väen vanhoja posliinisia pillerirasioita, säröileviä Cornwallin saviastioita tai hylätyn dreijan. Asuntomme oli täynnä sitä tavaraa. Ei tekokasteesta kimaltelevia muovikukkia meille, ei mitään kristallihahmoja. Se kaikki kuului suunnitelmaan. Jopa sellaiset jutut, joita minä inhosin – kuten äidin espadrillot –, tuntuivat yleensä houkuttelevan ihmisiä, joita me yritimme houkuttaa luoksemme, ja opin olemaan kyseenalaistamatta äidin menetelmiä edes silloin, kun ne herättivät minussa häpeää. Viikkoa ennen kuin tanssikurssin oli määrä alkaa, kuulin äidin puhuvan herraskaisella äänellään käytävämäisessä keittiössämme, mutta puhelun loputtua hänellä oli vastaus kaikkeen: viisi puntaa balettitossuista – jos ne hankki ostoskeskuksesta eikä kaupungista –, ja steppikengät voivat

vielä odottaa. Balettitossuja voisi käyttää myös modernissa tanssissa. Mitä moderni tanssi oli? Äiti ei ollut kysynyt. Huolestunut vanhempaan hän saattoi kyllä esittää, muttei ikimailmassa tyhmää.

Isä passitettiin ostamaan tossuja. Nahan vaaleanpunainen sävy oli vaaleampi kuin olin toivonut, näytti samalta kuin kissanpennun vatsanalus, ja pohjat olivat likaisen harmaat kuin kissan kieli, eikä tossuissa ollut pitkiä, ristikkäin nilkan ympäri solmittavia vaaleanpunaisia silkkinauhoja, ehei, vain onneton, pieni kuminauha, jonka isä oli ommellut itse. Olin siitä tavattoman katkera. Mutta ehkä tossut olivat, kuten espadrillotkin, harkitun ”yksinkertaiset”, hyvän maun mukaiset? Saatoin elätellä sitä toivoa aina siihen asti, kun astuimme saliin ja meidän käskettiin vaihtaa yllemme tanssivaatteet muovituolien luona ja mennä sitten vastakkaiselle seinustalle tangon viereen. Melkein kaikilla oli pinkit silkkitossut, ei haljun vaaleanpunaisia possunnahkaisia, joihin minä sain tyytyä, ja joillakin – tyttöillä, joiden tiesin olevan korvauksilla elävää sakkia tai isättömiä tai molempia – oli tossuissaan pitkät silkkinauhat, jotka kulkivat nilkan ympäri ristiin rastiin. Traceyalla, joka seiso vieressäni vasen jalkaterä äitinsä kädessä, oli molemmat – sekä helakan pinkit silkkitossut että nirunarunauhat – ja myös aito tutu, mitä kukaan muu ei ollut edes pitänyt mahdollisena, sama kuin ilmaantuisi uimakouluun sukelluspuvussa. Isabel-neiti puolestaan oli herttaisen näköinen ja ystävällinen mutta vanha, ehkä peräti neljäkymmentäviisivuotias. Se oli pettymys. Tukevavartaloisena hän näytti pikemminkin maatalon emännältä kuin balettitanssijalta, ja kaikki hänessä oli pinkkiä ja keltaista, pinkkiä ja keltaista. Hiukset olivat keltaiset, eivät vaaleat vaan kanarialinnunkeltaiset. Rusottava iho oli vihoittavan pinkki, ja nyt jälkepäin epäilen, että hän kärsi ruusufinnistä. Hänen tanssitrikoonsa olivat pinkit, verryttelypuvun housut olivat pinkit, lämmikkeenä toimiva mohairinen balettinuttu oli pinkki – silkkitossut puolestaan keltaiset, sävy sävyyn hiusten kanssa. Olin katkera myös siitä. Keltaista ei ollut missään vaiheessa mainittu! Hänen vieressään

”Aina silloin tällöin ilmestyy romaani joka muistuttaa meitä miksi me niitä vielä tarvitsemme.”

– VOGUE

ZADIE SMITHIN kunnianhimoinen, runsas romaani *Swing Time* vie lukijaa monikulttuurisesta Lontoosta rujonkauniiseen Afrikkaan.

Kaksi pientä kullanuskeaa tyttöä haaveilee tulevansa tanssijaksi, mutta vain toisella, Traceylla, on siihen lahjoja. Ympäristö asettaa menestykselle rajat eikä köyhyyden kierrettä niin vain katkaista. Lyhyen tanssijanuran jälkeen vuokra-kasarnit sulkevat Traceyn jälleen sisäänsä. Nimettömäksi jäävällä kertojalla taas on koulutusta, sosiaalista omaatuntoa ja vapaus lähteä, mutta hän valitsee uran poptähti Aimeen avustajana, varjoelämän. Elämää kuhisevan Lontoon sykkivästä ilmapiiristä hän siirtyy Aimeen etuoikeutettuun tiimiin, New Yorkiin ja sitten Länsi-Afrikkaan perustamaan tytöille koulua. Traceyn ja kertojan välinen ystävyys särkyä, mutta toisistaan he ovat pääsemättömissä.

Säkenöivä ja syvästi inhimillinen *Swing Time* on romaani vallasta, ystävyysvoimasta, musiikista yli rajojen ja sitkeistä juurista, jotka ankkuroivat ihmisen aikaansa ja omaan itseensä.

